

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38. I/12.

1242 Budapest, Pf 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

Jelentés a Balassagyarmati Fegyház és Börtönben tett látogatásról

Magyar Helsinki Bizottság
2007. november 26-28.

A látogatáson a Helsinki Bizottság részéről Dr. Szegedi Bernadett (jogász) és Dr. Németh Nóra (ügyvédjelölt), Dr. Tóth Balázs (jogász) dr. Fazekas Tamás (ügyvéd) vett részt.

Az intézet részéről a Bizottság képviselőit a parancsnok, a parancsnokhelyettes és a fogvatartási ügyek osztályvezetője fogadta, akik minden segítséget megadtak ahhoz, hogy képet kaphassunk az intézet működéséről, sőt személyes közreműködésük a bizottság munkájának megkönnyítése érdekében külön elismerésre méltó. Emellett a megfigyelők véleménye szerint szakmai felkészültségük, valamint az intézmény adatai, a fogvatartotti állomány készség szintű ismerete a bizottság tagjai által tapasztaltakhoz képest példamutató.

Alapvető adatok, információk

A Balassagyarmati büntetés-végrehajtási intézet 1842-1845 között épült, alapítása óta fogva tartást végrehajtó intézetként működik. Az Intézetben főszabályként fegyház és börtön végrehajtási fokozat szerint lehet elhelyezni a fogvatartottakat, valamint itt kerülnek elhelyezésre a megyéből az előzetesen letartóztatottak is. Az Intézet fogad női fogvatartottakat is, előzetes letartóztatást, szabálysértési elzárást töltőket valamint, akik szállítás miatt, orvosi ellátásra, vagy házi beszélő céljából érkeznek ide. Valójában azonban nincsenek berendezkedve erre a célra, összesen 3 zárkát rendszeresítettek női fogvatartottak részére.

Az intézet egy objektumból áll, amin belül 5 szint különböztethető meg. Érdekessége, hogy henger alakú épületről lévén szó a zárkák a belső körben helyezkednek el, ablakaik a kör belsejére, a belső udvarra néznek, s folyosó választja el őket a külső körtől az objektum külső falától. A belső boltívek miatt a zárkák és fürdőhelyiségek belmagassága nagyon alacsony. Minden emeleten a köröket negyedekekre osztják, s ennek megfelelően kerülnek elkülönítésre a fogvatartottak.

Különbséget tesz az Intézet a fegyház fokozatúak között is, egy enyhébb „nyitott” és egy szigorúbb „zártabb” körlet formájában, s az elhelyezés szintén a fogvatartott személyiségétől, az általa tanúsított magatartástól függ. Főként 3-as biztonsági fokozatba sorolt elítéltek találhatóak az enyhébb rendszerben, akik vagy első büntényes fegyházások, vagy olyan fogvatartottak, akik bár már visszaesők, az intézeten belül normakövető magatartást tanúsítanak. A parancsnok tervei között szerepel a rendszer teljes átalakítása és 3 új kategória kialakítása, ami szerint lenne egy enyhe, egy normál és egy szigorúbb körlet és valamennyi fogvatartottat e három típusba osztanák be.

Az egyes körletek beosztása az alábbiak szerint alakul:

- Földszint:**
- 1. negyed:** körlettakarítók, egészségügyi házi munkások, elzárást töltők
  - 2. negyed:** szabaduló, és szállító zárkák

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38. I/12.

1242 Budapest, Pf 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

- 3. negyed:** minden nő itt van elhelyezve, női zárkák, előzetesen letartóztatottak zárkája, jogerős szállító zárka, fiziológia-kezelésre, látogatásra ide szállított
- 4. negyed:** fegyház fokozatú elítéltek, akik nagyobb figyelmet igényelnek, de nem feltétlenül 4-es biztonsági fokozatúak egyéni életrend szerint élnek, itt található az ön- és közveszélyes zárka, és itt történik a magánelzárás is.

I. emelet:

- ez az úgy nevezett „öszvér” szint, itt fegyház és börtön fokozatú elítéltek egyaránt el vannak helyezve;
- itt található továbbá azon dolgozók, akik költségvetési munkát végeznek, vagyis konyhán, mosodában, házi műhelyben dolgoznak;
- emellett azok a börtön végrehajtási fokozatú elítéltek, akik nem tudtak beilleszkedni
- fegyház nem dolgozó, kezelhető elítéltek;
- fegyház dolgozó elítéltek, akiknek nyitva van a zárkájuk;
- valamint itt található az oktatási blokk, 2 tanterem, 1 számítógépes blokk 12 terminállal.

II. emelet:

- előzetesen letartóztatottak, nem dolgozók, nem jogerősen elítéltek tartózkodnak itt három negyed területén;
- hozzájuk tartozik 2 fő jogerősen elítélt, akik kisegítő munkát végeznek, mint például az ételhorlás, ez azonban díjazás nélküli munka;
- itt található az egészségügyi blokk, 4 darab betegzárka és a fertőző-elkülönítő, valamint az orvosi rendelő, a fogorvosi rendelő, és a „fizioterápiás barlang”.

III. emelet:

- három negyedben tiszta börtön végrehajtási fokozatú elítéltek vannak
- egy negyedben pedig első büntényesek, az ő elkülönítésük azért fontos, mivel „a velük való foglalkozás talán még megéri” - a fogvatartási osztályvezető szavai szerint,
- itt nyitva van a zárka ajtó reggel 8 órától 12 óráig, ha az ebéd a körleten van, annak idejére bezárják a zárkákat, majd a 17 órai vacsoráig ismét nyitva van a zárka, amikor az étkezés idejére ismét becsukják, egyébként zárt ajtó csak a biztonsági ellenőrzés miatt van, a fogvatartott a folyosón szabadon átmehet a másik zárkába, a folyosón tartózkodást viszont nem preferálja az Intézet azért, hogy az ne legyen tele cigarettacsikkal.

IV. emelet:

- három negyedben „normál” fegyház szintű fogvatartottak vannak elhelyezve
- egy negyedben első büntényes fegyház végrehajtási fokozatúak
- itt van a minden munkanapon működő fodrász műhely és a könyvtár is, ami azért jelentős, mivel az oktatás itt is és a kápolnában is folyik.

V. emelet:

- három negyedben „normál” fegyház szintű fogvatartottak vannak elhelyezve
- egy negyedben enyhébb fegyház végrehajtási fokozatúak.

Jellemző, hogy az intézet megépítésekor 1-1 személyes zárkák voltak, amelyek helyét fokozatosan váltották fel a 2-3-4- személyes zárkák, majd napjainkban két régi 1 személyes zárkából 8 személyes

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38. I/12.

1242 Budapest, Pf 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

zárka került kialakításra. Az Intézet műemlék jellegű épület, régi nyílászárókkal. Nagyon nehéz bármit is felújítani, hiszen az a műemlék jelleg miatt normál költség sokszorosába kerül.

Nagyobb intézeti felújítások közül megemlítendő a biztonsági rendszer kiépítése (1989.), a fogvatartotti konyha telje átalakítása (1996.), valamint a fogva tartotti fürdőhelyiségek felújítása (2004.)

A fizikai körülményekkel kapcsolatban rögzítendő, hogy a megfigyelők ilyen leromlott és ennyire zsúfolt zárkákat nagyon ritkán láttak, s különösen problematikus, hogy egyetlen zárkában sincsen külön szellőzésű WC, az esetek túlnyomó többségében az elkülönítés egyáltalán nem megoldott, egyes helyeken e célból függönnyel rendszeresítettek, ez azonban kétség kívül nem felel meg a jogszabályi előírásoknak. Ezen objektív okok miatt a fogvatartottak életkörülményei nem minősíthetők elfogadhatónak, legyen bármennyire is tisztességes és igyekvő a személyzet vagy a vezetőség munkája.

Létszám adatok

Az intézet teljes befogadóképessége: 321 fő

Az intézetben fogva tartottak tényleges száma a látogatás napján: 448 (távollevőkkel 479) fő

Becsült átlagos telítettség 2006. évben: 150-152 %

A személyzet adatai

Parancsnok, parancsnokhelyettes: 1-1 fő

Vezetői közvetlen: 5 fő

Személyügyi és szervezési osztály: 4 fő

Egészségügyi osztály: 8 fő

Biztonsági osztály: 85 fő (ebből 65 elügyelő és 9 felügyelő)

Fogvatartási ügyek osztálya: 17 fő (8 nevelő)

Gazdasági osztály: 32 fő

Informatikai osztály: 2 fő

Összesen: 155 fő

Így a fogvatartott/személyzet aránya kb. 1:3, ami messze elmarad a kívánatos 1:2 arányszámtól.

A személyzettel kapcsolatos lényeges hiányosság, hogy az intézetnek nincsen saját pszichológusa, ami rendkívül hátrányos a fogvatartottak mentális épségének megőrzése szempontjából. A parancsnok elmondása szerint egy ideig nem sikerült betölteni a státuszt, s ezt követően el is vették azt az intézet-től, így nincs személyzeti keret a pszichológus alkalmazására. A megfigyelők álláspontja szerint a státusz finanszírozásához szükséges fedezet biztosításának prioritást kell élveznie az esetlegesen lehetővé váló fejlesztések között.

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38. I/12.

1242 Budapest, Pf 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

A fogvatartottak adatai

Végrehajtási fokozat szerint

Fegyház: 215 fő

Börtön: 151 fő

Fogház: 8

Elzárás: -

Előzetes letartóztatottak száma: 105 fő

Biztonsági fokozat szerint

I.: 2   **II.:** 101   **III.** 304   **IV.:** 8

Nemek szerinti megoszlás:

Férfi: 478

Nő: 1

Specifikus csoportok szerint

Drogprevenciós részleg: -

Gyógyító-nevelő csoport: -

Átmeneti csoport: -

EVSZ-esek száma: 6 fő

Külföldi: 6 fő (ukrán, szlovák, román)

Nincs külön nemi erkölcs elleni zárka, s különleges biztonságú zárka sem.

II. Fizikai körülmények

Zsúfoltság

A megfigyelők becslése alapján a legalacsonyabb 0.5-0.7 nm/fő. Az intézet tájékoztatása szerint a tartós elhelyezésre nem alkalmas betegzárkákban és a fogda-negyed zárkáiban tudják biztosítani a jogszabályban előírt mozgásteret, máshol nem, a 17nm-es, 8 fő elhelyezésére szolgáló zárkákban a mozgástér 2 nm alatti (amelyből a nem mozdítható tárgyak területét levonva kapjuk meg az 1 nm alatti értéket).

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38. I/12.

1242 Budapest, Pf 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

Zárkák, fizikai körülmények

Körletek, zárkák

Mint már a bevezetőben jeleztük, a legnagyobb hiányosság az elkülönített, külön szellőzésű WC-k hiánya. Emellett szemet szúr a természetes fény hiánya a zárkák többségében (a kilátásgátlók eredményezik ezt), valamint a szellőzés gyenge volta. A zárkák egyébként is koszosak, több meglátogatott zárkában láthatóan évek óta nem került sor tisztasági festésre sem.

A házirend szerint az ágyneműk cseréjére kéthetente, a törülközőkére hetente kerül sor, azonban a fogva tartottak elmondása szerint az előbbieket esetenként ritkábban cserélik. Az pedig tény, hogy az ágyneműk igencsak elhasználtak, szakadoznak, foszlottak.

Az intézeten és körleten belüli mozgás keretei

A házirend szerint szabályozottan, zárásra 15.00 órakor kerül sor.

Szabad levegőn tartózkodás biztosítva van, naponta egy óra.

Befogadáskori tájékoztatás

Befogadáskor a fogvatartottakat tájékoztatják a jogaikról. Analfabéták esetében ez szóban történik meg.

Fürdés

A dolgozók munkanapokon, a nem-dolgozók hetente kétszer fürödhet, egészségügyi javaslatra lehetőség van ettől eltérően akár naponta is fürdeni a fogvatartottak számára.

A zárkákban csak hidegvíz van.

III. Étkezés és orvosi ellátás

Étkezés

Az étel minőségével és mennyiségével kapcsolatban nem volt a fogvatartottaknak elterjedten panaszuk. Az intézet a vallási, diétás és egyéb igényeknek megfelelő élelmezést biztosítja a fogvatartottak számára.

Kiétkezésre havonta egyszer van lehetőség, a kiskereskedelmi árakhoz közeli áron.

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38. I/12.

1242 Budapest, Pf 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

Orvosi ellátás

Az orvos a fogva tartottak egészségügyi állapotát havi rendszerességgel végzi a körletszemléken, valamint részt vesz az egészségnevelési előadásokon, illetve szűrővizsgálatokat szervez.

Az intézetben egy főállású orvost alkalmaznak, ő fül-orr-gégész szakorvos és egyben az egészségügyi osztály vezetője. Rajta kívül szerződés alapján nyújt egészségügyi szolgáltatást egy pszichiáter, egy belgyógyász, fogorvos és pszichológus, az egyik szakápoló pedig fizioterapeuta szakképesítéssel is rendelkezik.

A látogatás során egyéb elfoglaltság okán orvos kolléga nem vett részt, de az országos általános tapasztalattal ellentétben nem is hangzott komoly egészségügyi ellátással kapcsolatos panasz sem. Azt azonban mindenképpen meg kell jegyezni, hogy az egészségügyi elhelyezésre szolgáló zárka felszereltsége szegényes, rosszabb, mint az ország egyéb intézeteiben tapasztaltak.

IV. Munkavégzés

Az intézetben a fogva tartottak egy része dolgozik, a költségvetési munkán kívül két munkavégzésre van lehetőség: cipőkészítésre és kis létszámban összeszerelésre. A munkáltatási körleten meghallgatott fogva tartottak elmondása szerint a bérezés jónak mondható, az előre meghatározott normákat nem nehéz teljesíteni, így a ténylegesen kifizetett bér meg is haladja a jogszabályi minimumot.

Munkát az előzetesen letartóztatottak is végezhetnek a Befogadási és Foglalkoztatási Bizottságnál előterjesztett kérelem alapján.

Külső munkavégzésre nincs lehetőség, a munkaügyi ellenőrzést a BVOP látja el.

Rendkívüli esetekre vonatkozó adatok, információk

Rendkívüli halálesetek voltak-e az elmúlt évben? Ha igen, mi volt a vizsgálat eredménye?

Nem fordult elő.

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38. I/12.

1242 Budapest, Pf 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

2006. évben történt, fogvatartottakkal vagy személyi állománnyal kapcsolatos események:

- a) 2 rablás, 4 fogva volt elkövetőként tartott érintett
- b) 4 lopás, ebből kettőben az eljárás megsűnt
- c) 3 kényszerítés, összesen 7 fogva tartott érintett, egy eljárás már megsűnt
- d) 1 hivatalos személy elleni erőszak
- e) 3 szemérem elleni erőszak
- f) 2 rablás
- g) 3 esetben bántalmazás hivatalos eljárásban, ebből egyet már megszüntettek

Kényszerítő eszközök

Kényszerítő eszközök használata az elmúlt évben típus szerint (testi, bilincs, spray, kutya, fegyver) osztályozva, intézkedés fogantatásának oka?

Testi kényszer egy alkalommal kellett alkalmazni elítélt társsal szembeni támadás megakadályozása céljából, és egy esetben a testi kényszerhez dühöngő zárkába helyezésre is sor került ön- és közveszély magatartás miatt.

Fenyítések, jutalmazás

2006-os évben az intézetben 186 esetben került végrehajtásra magánelzárás. A magánelzárás előtt a fogvatartott orvosi vizsgálaton esik át. Aki magánelzárást tölt az is jogosult a napi egy óra szabad levegőn tartózkodásra. Az elmúlt évben a magánelzárást nem alkalmazták fiatalokkal szemben. A jutalmak között 6 % a kimaradás, **45 % a rövid tartamú eltávozás aránya.** (utóbbi szám nagyon magasnak tűnik, kérem, ellenőrizték)

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38. I/12.

1242 Budapest, Pf 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

VI. Kapcsolat a külvilággal, védővel

Látogatás

Beszélő havonta egy alkalommal van 60 perc időtartamban. A látogatás minden esetben asztalnál ülve történik, fizikai kontaktusra van lehetőség, élelmiszer fogyasztására az intézeti üzletben vásárolt termékek esetében engedélyezett, a megmaradt étel a zárkára felvihető.

Szabad levegőn tartózkodás

Szabad levegőn tartózkodás napi egy óra időtartamban történik. A magánelzárást töltők is jogosultak rá.

Csomagküldés-fogadás

A fogvatartottak havonta egy csomagot kaphatnak. A csomag súlya az 5 kg-ot nem haladhatja meg.

Telefonálás

Telefonálásra a végrehajtási fokozat szerinti megoszlásban van lehetőség a következők szerint:

Fegyház fokozat: heti 3x10 perc

Börtön, fogház fokozat: heti 4x10 perc

Előzetesen letartóztatottak: heti 3x10 perc, de ebbe beleszámít a védővel folytatott telefonos kapcsolatfelvétel is.

A földszinten elhelyezett fogvatartottak: hetente 1x10 perc. A megőrzéses fogva tartottak séta idején, tárgyalásra felkészülés érdekében, valamint hozzátartozóikkal folytathatnak telefonbeszélgetést.

Védővel való kapcsolattartás

Védővel való beszélőre hivatali időben van lehetőség, a telefonos kapcsolattartás azonban a fentiek szerint korlátozott.

Külső kontroll

Az ügyészség havonta két alkalommal lát el törvényességi felügyeletet. Az intézet kapcsolatban áll a Váltó-Sáv Alapítvánnyal, a Társadalmi Visszaailleszkedést Segítő Egyesülettel, valamint az Ipoly-menti Népfőiskolai Társasággal is.

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38. I/12.

1242 Budapest, Pf 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

VII. Művelődés, szórakozás, oktatás, sport

Szabadidő

Elérhető személyiségfejlesztő tréning (önismereti, értéktáró, konfliktuskezelő, drámapedagógiai csoport), kábítószer-prevenációs csoport, bűnmegelőzési célú kiscsoportos foglalkozás, egészségnevelési előadás. Esetenként vannak kulturális rendezvények (koncert, kiállítás). A fogva tartottak járhatnak önkontroll tanfolyamra, valamint lehetőség van internetes angol nyelvtanfolyam végzésére is. Az állami és az egyházi ünnepségek szervezett keretek között zajlanak. Ezekben az előzetes letartóztatottak is részt vehetnek.

Sportolási lehetőségként szabadtéri sportfoglalkozás érhető el az évszaknak megfelelő formában (labdarúgás, kosárlabda, gimnasztika), s van kondicionáló terem is, melyet orvosi alkalmassági vizsgálat alapján lehet igénybe venni.

Könyvtár

Alkalmanként 4 könyv kölcsönözhető ki egy hónap időtartamra, a kölcsönzés ideje meghosszabbítható. Az egyes körletszintek szerinti beosztásban látogatható a könyvtár, az előzetesen letartóztatottak jegyzék alapján választhatják ki az igényelt könyvet.

Oktatás

Általános iskola 5-8. osztálya, ipari orientációjú iskola (9-10. osztály) érhető el, valamint részt lehet venni szakképzésben (gyorsítkeztetési eladó, parkgondozó, cipőfelsőrész-készítő, könnyű- és nehézgép kezelő, épületburkoló, vízvezeték és központi fűtészerező).

Parancsnoki meghallgatás

2007. november 27.

A meghallgatás korrekt, gyors, precíz volt, s a megfigyelők rendelkezésére álló információk fényében megalapozott döntéseket eredményezett – 3 kérelem mellett 11 fegyelmi ügy elbírálása volt napirenden. Az ügyeket a meghallgatásra előkészítették, dokumentálták.

A kérelmek (elhelyezési problémák, munkába-állítással kapcsolatos kérdések, fürdési nehézségek szállítás miatt) részben a meghallgatás időpontjára tárgytalanná váltak, részben tájékoztatással megoldhatók voltak, részben pedig az intézetben belül – a lehetőségekhez képest megoldható – áthelyezéssel kerültek orvoslásra.

A fegyelmi ügyekben (kisebb verekedés, tiszteletlen viselkedés a felügyelettel, lopás, tiltott tárgy birtoklása, oktatásról igazolatlan elmaradás, tiltott élelmiszer-felhalmozás...stb.) a megfigyelők tapasztalata szerint a fogvatartottakat kellő alaposággal hallgatták meg. Három esetben az eljárást bizonyítottság hiányában megszüntették, egy esetben a büntetés kiszabását a büntetőeljárás jogerős lezárásáig felfüggesztették, sor került feddés és kiétkezés céljára rendelkezésre álló összeg csökkentése, valamint magánelzárás fenytés szankció alkalmazására is. Az alkalmazott jogkövetkezmények (melyek ellen két esetben fellebbezett a fogvatartott) a megfigyelők álláspontja szerint megfelelően differenciált módon álltak arányban az elkövetett – tipikusan elismert és kellően bizonyítható – vétségek súlyával, valamint az eljárás alá vont személyek fegyelmi előéletével.

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38. I/12.

1242 Budapest, Pf 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

Intézetben tapasztalt problémák rövid összefoglalása, lehetséges megoldások, parancsnoki reakciók

1. Fizikai kondíciók

- a) A zárkák állapota leromlott.
- b) A fogvatartottak túlnyomó többsége számára nem áll rendelkezésre a jogszabályban minimálisan előírt szabad mozgástér.
- c) Nincs a zárkákban elkülönített, külön szellőzésű WC.

2. Nincs az intézetnek főállású pszichológusa.

3. Az ügyvéddel való telefonos kapcsolattartás beletartozik a hetente engedélyezett 2 vagy 3 telefonálási lehetőségekbe. Álláspontunk szerint a védelemhez való jog aránytalan korlátját jelenti ez a gyakorlat, különös tekintettel az előzetes letartóztatásban lévők vonatkozásában. Azzal, hogy a Be. 2005-ben bekövetkezett módosításának következményeként az előzetes letartóztatásban lévők fő szabály szerint bv. intézetben kerülnek elhelyezésre, a gyakorlatban megnehezült a védők és védenek közötti kapcsolattartás. Ezt ellensúlyozhatja az országosan egyébként tipikusan követett gyakorlat, hogy a védővel való távbeszélőn történő kapcsolattartást nem korlátozzák. Amennyiben ez kivitelezhető az intézetben, javasoljuk a Házirend ennek megfelelő tartalmú módosítását.

A látogatás alapján az intézet részéről megtett intézkedések

A látogatás befejezését követően megtartott megbeszélésen az Intézet képviselőjében jelenlévő dr. Budai István bv. ezredes intézetparancsnok, dr. Tibay Ákos bv. alezredes intézetparancsnok-helyettes és Kovács Mihály bv. őrnagy osztályvezető reagáltak a Magyar Helsinki Bizottság képviselői által ismertett fogvatartotti panaszokra, amelyek az egyéni elbeszélgetések során merültek fel.

A zárkák leromlott állapotának javítása érdekében az Intézet a szűkös anyagi lehetőségek ellenére mindent megtett az elmúlt időszakban, így 2007-ben is sor került a zárkák fertőtlenítő-higiéniai meszelésére, még ha a Bizottság tapasztalatai ezt látszólag nem minden zárka esetében támasztották alá. Figyelembe véve azonban a 150 %-os telítettségéből adódó zsúfoltságot, illetve azt, hogy egyes zárkákban az ott elhelyezett, erős dohányosnak számító fogvatartottak által elszívott dohányárak óhatatlanul, viszonylag rövid időn belül elszínezik a falakat, természetesen előfordulhat az, hogy az év első felében megkezdett munkálatok eredménye az év utolsó részében már nem minden esetben látszik meg. A jövőben az Intézet kiemelt figyelmet fog fordítani a zárkák tisztasági meszelésének aktualitás szerint szükségessé váló végrehajtására, illetve az elvárásoknak megfelelő zárkarend és tisztaság kialakításának betarttatására.

Az ágyfelszerelési cikkek, illetve a törölközők tisztacseréje minden esetben az előírt ütemezésnek megfelelő rendszerességgel történik meg az Intézetben elhelyezett fogvatartottak részére, amit a jövőben is vgre fogunk hajtani.

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38. I/12.

1242 Budapest, Pf 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

A fogvatartottak kiétkezésére a Bizottság jelentésének III. pontjában foglaltaktól eltérően nem havonta egy esetben nyílik lehetőség. A kiétkezés oly módon történik, hogy az e célra felhasználható pénzeszegről való tájékoztatás, azaz a közlés hetében vasárnapi napon kezdődik meg a kiétkezés, amely a következő hét szerdáig tart. Egyébként minden szerdai napon lehetősége nyílik a fogvatartottnak arra, hogy az intézeti üzletben kiétkezésen vegyenek részt (kivéve a közlés hetének szerdai napját).

A rövidtartamú eltávozások vonatkozásában, a jelentésben rögzített 45-ös szám év végéig 46-ra nőtt, de az nem a jutalmazási forma jutalmazási nemek közötti százalékos arányát mutatja, hanem a 2007-ben engedélyezett rövidtartamú eltávozások számát. Ami az összes engedélyezett jutalom 5 %-a. A kimaradások esetében a Bizottság által rögzített adatot pontosítva megállapítható, hogy a 2007-ben engedélyezett jutalmak 1 %-a volt kimaradás.

A fogvatartottak (tehát mind az előzetesen letartóztatottak, mind a jogerősen elítéltek) telefonos kapcsolattartása tárgyában a Bizottság által tett javaslatot átgondolva és elfogadva intézkedés történt arra, hogy a jogi képviselővel való telefonbeszélgetések ideje ne számíton bele az egyébként limitált telefonálási időbe, ezáltal törekedve arra, hogy a fogvatartottak és jogi képviselőik közötti kapcsolattartást könnyebbé tegyünk. Előbbiek értelmében 2007. december 01-jei hatállyal a távbeszélőkészülékek használatának szabályozása megváltoztatásra került.

A Magyar Helsinki Bizottság munkatársainak látogatását az Intézet mindenképpen hasznosnak értékelte, a további munkájukhoz szakmai sikereket kívánunk, bízva abban, hogy a jövőben a jelenlegihez hasonló, jó színvonalú együttműködés fogja jellemezni kapcsolatunkat.